O'zbekiston Respublikasi Oliy va O'rta Maxsus Ta'lim Vazirligi

Toshkent Arxitektura Qurilish Instituti

"ARXITEKTURA SAN'ATI VA SHAXARSOZLIK TARIXI"kafedrasi

"Zamonaviy arxitektura" fanidan

Mavzu:"Teatr va ko'rgazma zallari".

Guruh:2-09Du.

Bajardi:Gulyamova D.

Rixsitillayev F.

Toshkent-2013yil

Reja:

Kirish.

1.Jamoat binolari.

2.Teatrlar.

3.Muzeylar,ko'rgazma zallari.

Xulosa.

Foydalanilgan adabiyotlar.

29. Театр имени А. Навои в Ташкенте. Общий вид театра со стороны ул. имени Кирова (служебный подъезд)

Toshkentdagi Alisher Navoi nomidagi O'zbekiston Akademik opera va balet teatri.Ushbu bino O'zbekistondagi arxitektura yo'nalishining katta yutug'i desak mubolag'a bo'lmaydi.Ushbu bino 1947-yilda qurib bitkazildi,arx.A.Shchusev,xalq ustalari Sh.Murodov,K.Jalilov, V.Boltayev,aka-uka B.Jo'rayev va D.Jo'rayevlar,A.Abdurahimxo'jayev, M.Isamuhamedov,M.Rajabovlar.Bino maydonda markaz bo'lib, bosh fasadi maydon o'qini davom ettiruvchi , keyinchalik "Toshkent" mehmonxonasi binosi qurilgan keng Buyuk Turon ko'chasiga qaragan reja tarhiy yechimi murakkab bo'lib,to'rtburchak shakildagi tomosha zali 1400 oringa mo'ljallagan. Binoning arxitekturaviy badiiy qiyofasi mumtyoz kompazitsiyalari asosida yaratilgan bo'lib , unda O'rta Osiyo arxitekturasi usullari bilan hamohang .

Alisher Navoi nomli opera va ballet teatri

27. Театр имени А. Навои в Ташкенте. Общий вид

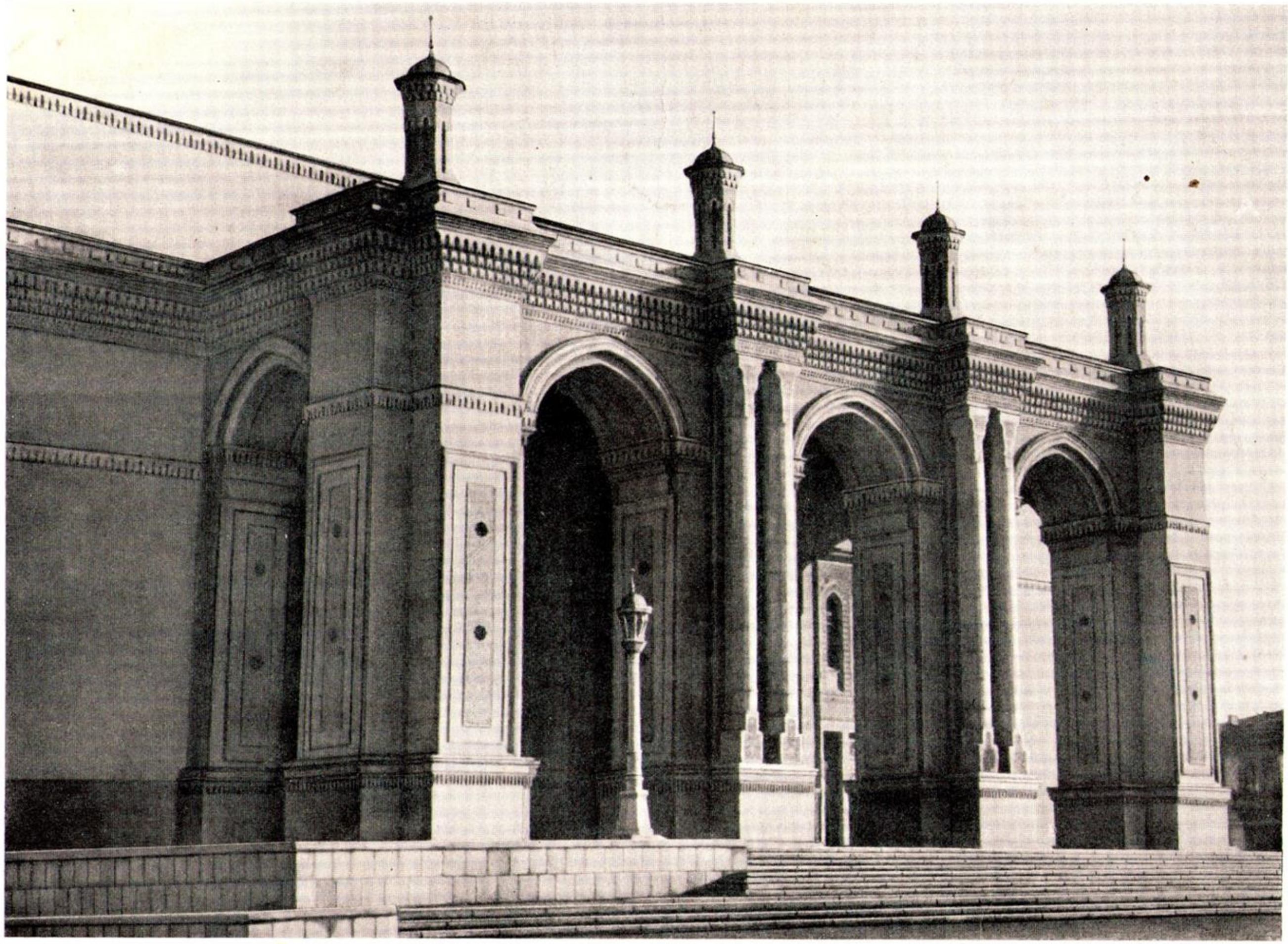

28. Театр имени А. Навои в Ташкенте. Главный вход

Old tomonda uch darvozali ark ko'rinishi baquvvat peshtoqning dastlabki ko'rinishi saqlanib qolgan. Deyarli yarim doirali uchli qilib qurilgan .Ilgari peshtoq ustunlari uchlariga haykallar o'rnatilishi mo'ljallangan bo'lsa ,keyin ular o'rniga O'rta Osiyo minoralarini esga soluvchi minorachalar o'rnatilgan .Peshtoqning o'rta qismidagi ustunlarida milliy uslubda naqishlangan qo'shaloq ustunchalar biriktirilgan . Yon va orqa devorlarida quyosh to'siq vositasi sifatida arkli ko'rinish takrorlanadi.

28. Театр имени А. Навои в Ташкенте. Главный вход

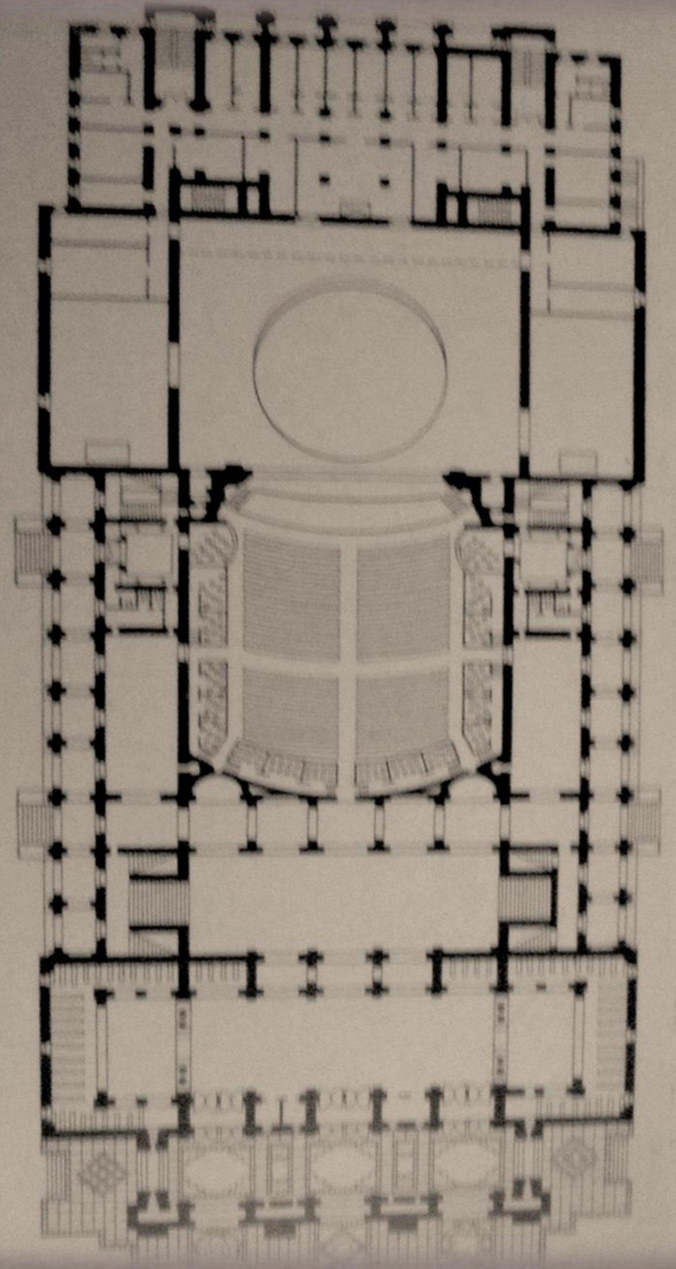

To'g'rito'rtburchak shaklida tuzilgan tomosha zali 1400 o'ringa mo'ljallangan,binoning arxitekturaviy-badiiy ko'rinishi klassik kompozitsiyalar va O'rta Osiyo milliy me'morligi asosida yaratilgan.

37. Театр имени А. Навои в Ташкенте. Центральный фойе-зал второго этажа

39. Театр имени А. Навои в Ташкенте. «Бухарский» фойе-зал. Общий вид

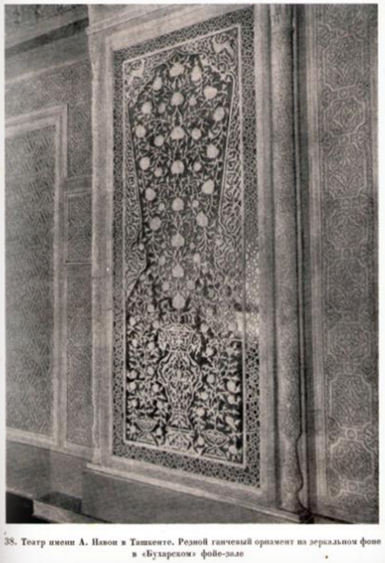

38. Театр имени А. Навои в Ташкенте. Резной ганчевый орнамент на зеркальном фоне в «Бухарском» фойе-зале

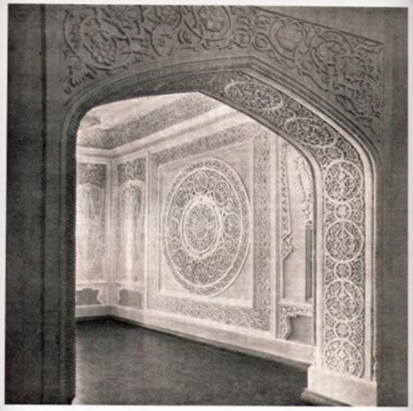

41. Театр имени А. Навои в Ташкенте. Вход в «Ташкентский» фойе-зал

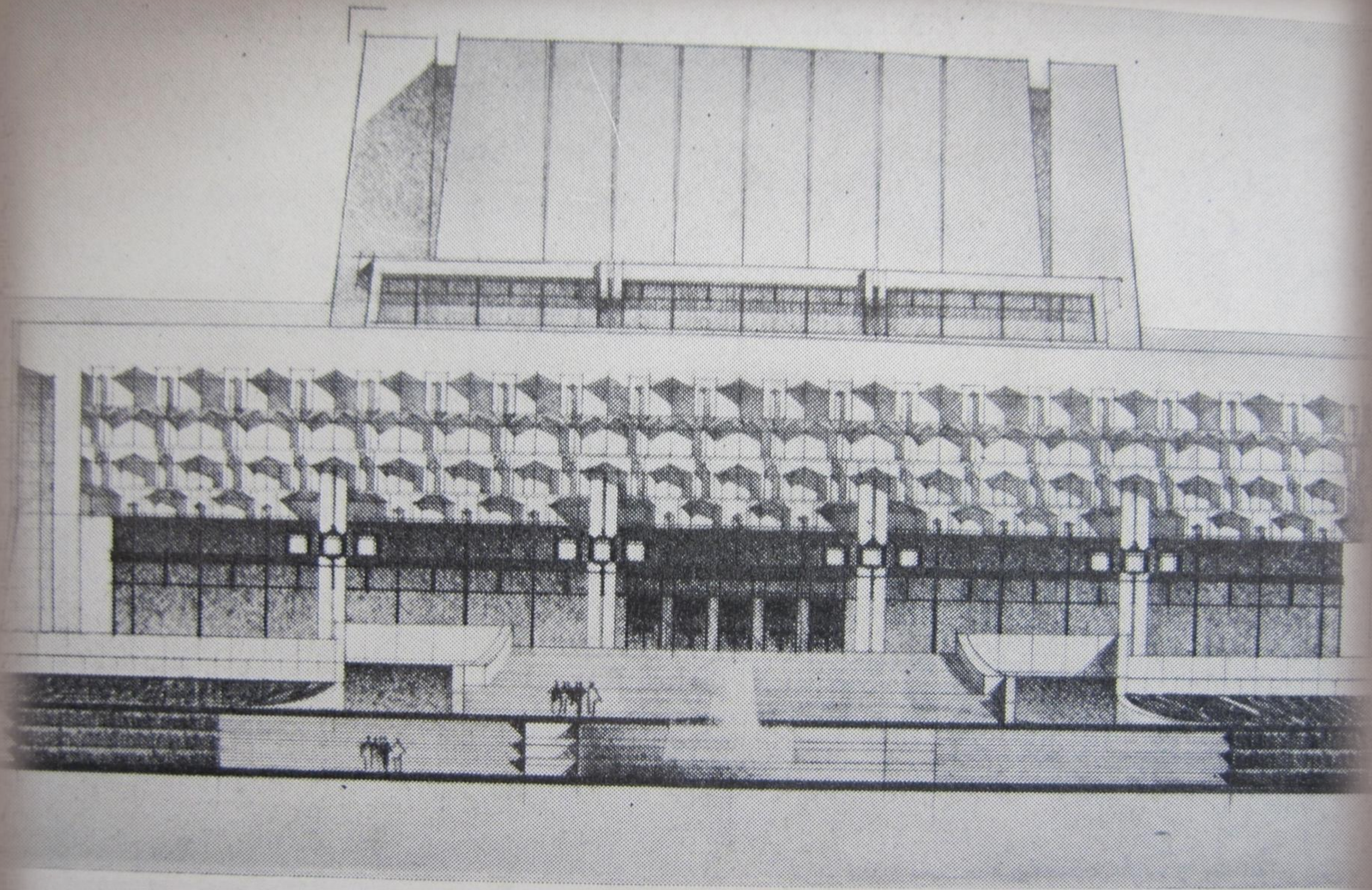

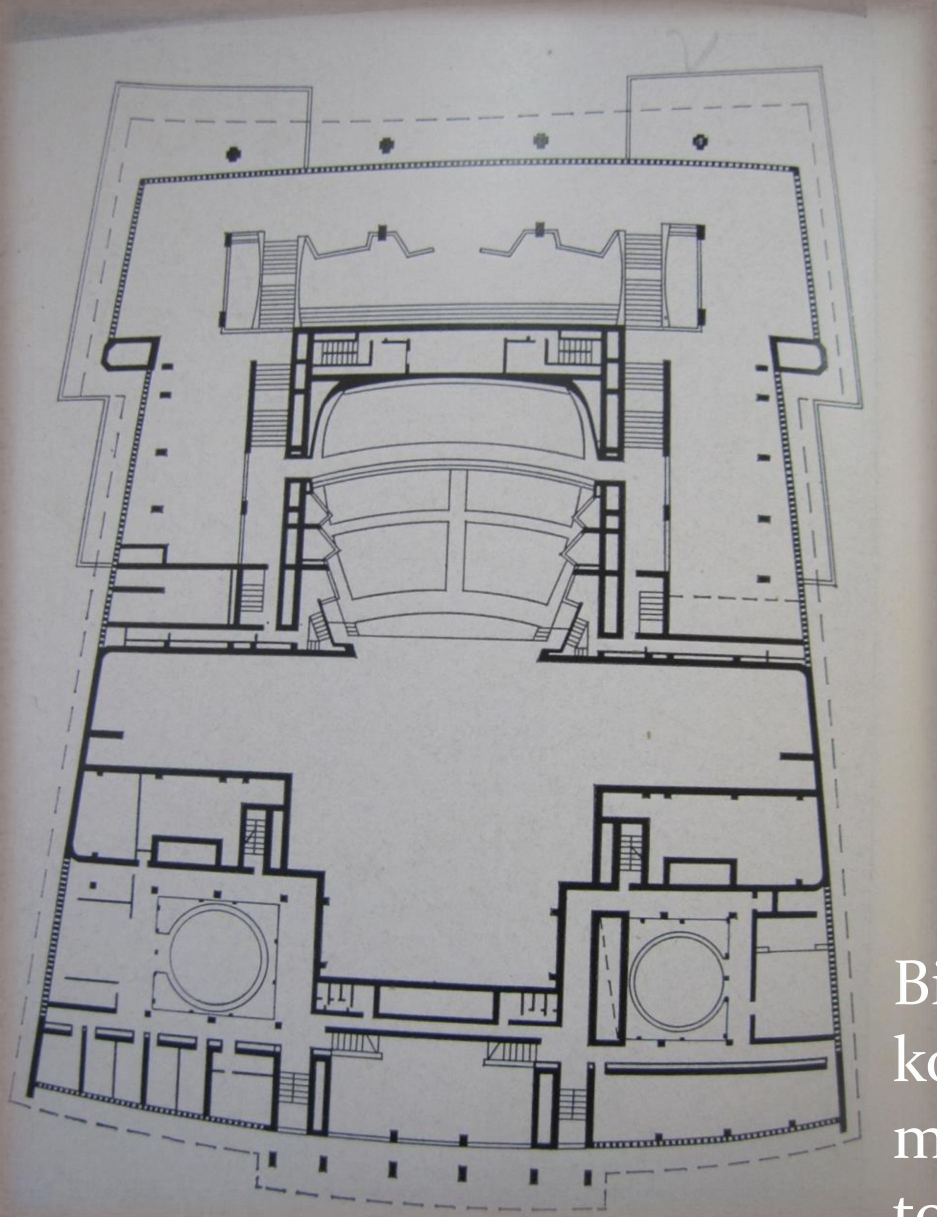

Bino rejasi to'g'ri to'rtburchak ko'rinishida bo'lib,uning markazida 4100 o'rinli tomoshabinlar zali joylashgan.

Ташкент. Дворец «Туркистон». 1992 г.

Mustaqillik yillarida birinchilar qatorida Mustaqillik maydonida Shimolda Anhor arig'i yoqasidan "Turkiston" saroyi qurilishi Tugallangan uning loyihasi 1966-yilda taklif etilgan va 1989-1991 yillarda qurilgan, biroq rus dramma teatiri sifatida tugallamay qolgan edi .Bosh fasadi to'g'risida afsonaviy Humo qushi tasvirlangan haykal o'rnatilgan ,dabdabli pog'onador zina saroyning oppoq binosiga olib kiradi .

Foyening oynavand devoridan shahar manzaralri ko'rinib turadi . Saroyga kiraverishda vestyubil va foye uzra o'rtasida Humo baxt qushi suvrati tushirilgan oppoq turk palosi namoyon bo'ladi . Yuqorida esa Turkistonning moviy va sariq ranglarda bajarilgan tarihiy shaharlari manzaralariga duch kelasiz .

Inshoatning rejaviy va funksional tuzilisida ochiq havoda xalq tomoshalari o'tkaziladigan an'anaviy kenglik shakillari hisobga olingan. Amfiteatrning tarang chiziqlari saxnani qadimgi teatrlarga o'xshab qamrab olib, joy relefiga uzviy kirishib ketgan.

театр Ҳамза театри
Бугун

Alisher Navoiy ko'chasida joylashgan sobiq Hamza nomidagi teatr binosining ishga tushirilishi yilning shonli voqeasi bo'ldi. Shu bilan birga u O'zbekistoning Milliy Akademik drama teatri degan nom oldi. Teatrning qayta tiklash ishlari uning mavjud qismlari kengaytirish mumkin bo'lgan yangi maydonlar qo'shish tamoili bo'yicha bajarildi.Markaziy foye qayta tiklandi, u 8 qavatma- qavat ustunlarni qayta o'rnatish ,3 ost –ustli deraza tashkil etish vositasida kengaytirildi, 12 m gumbaz o'rnatildi.

Fasadning arxitekturaviy –kompazitsion yechimi uning milliy arxitekturamizning eng yaxshi an'anaviy usullari vorisligida hisobga olib hal etilgan.Plastikaga boy ustundor ravoq tizmasi yon fasadlar bog'otlarida davom etirilgan.Poydevor ora va qizil sayqallangan granit qoplamali asosiy suyri zina tabiiy oq marmar qoplamali ustunlar bilan yaxshi uyg'unlashgan.

Uch arkli prshtoq ko'k oynavandli asosiy devor vitirajlari ustidan teatreshiklari ko'zga yaqqol ko'zga tashlanadi.

Toshkent.O'zbekiston Milliy Akademik drama Teatri,2001-yil
"Toshgiprogor"Instituti.

O'ZBEK MILLIY

Markaziy foye tubdan o’zgartirildi,
Unda 8 qavatma-qavat ustunlarni qayta o’rnatish,3 ost-ust qatorli deraza tashkil etish orqali kengaytirildi.O’n ikki metrli gumbaz o’rnatildi.

АКАДЕМИЧЕСКИЙ РУССКИЙ ДРАМАТИЧЕСКИЙ ТЕАТР УЗБЕКИСТАНА

Муқимий театри
otopages.uz

театри

Teatrlar qatorida dunyoqarashimizni yanada boyituvchi muzey va ko'rgazma zallariga e'tibor qratsak,bu binolar ham boy arxitektura yechimiga ega.

Temuriylar tarixi davlat muzeyi. Amir Temur hiyobonining shimoli-g'arbiy qismida Temuriylar tarixi davlat muzeyi qurilishi munosabati bilan yanada mukammalroq tus oldi.

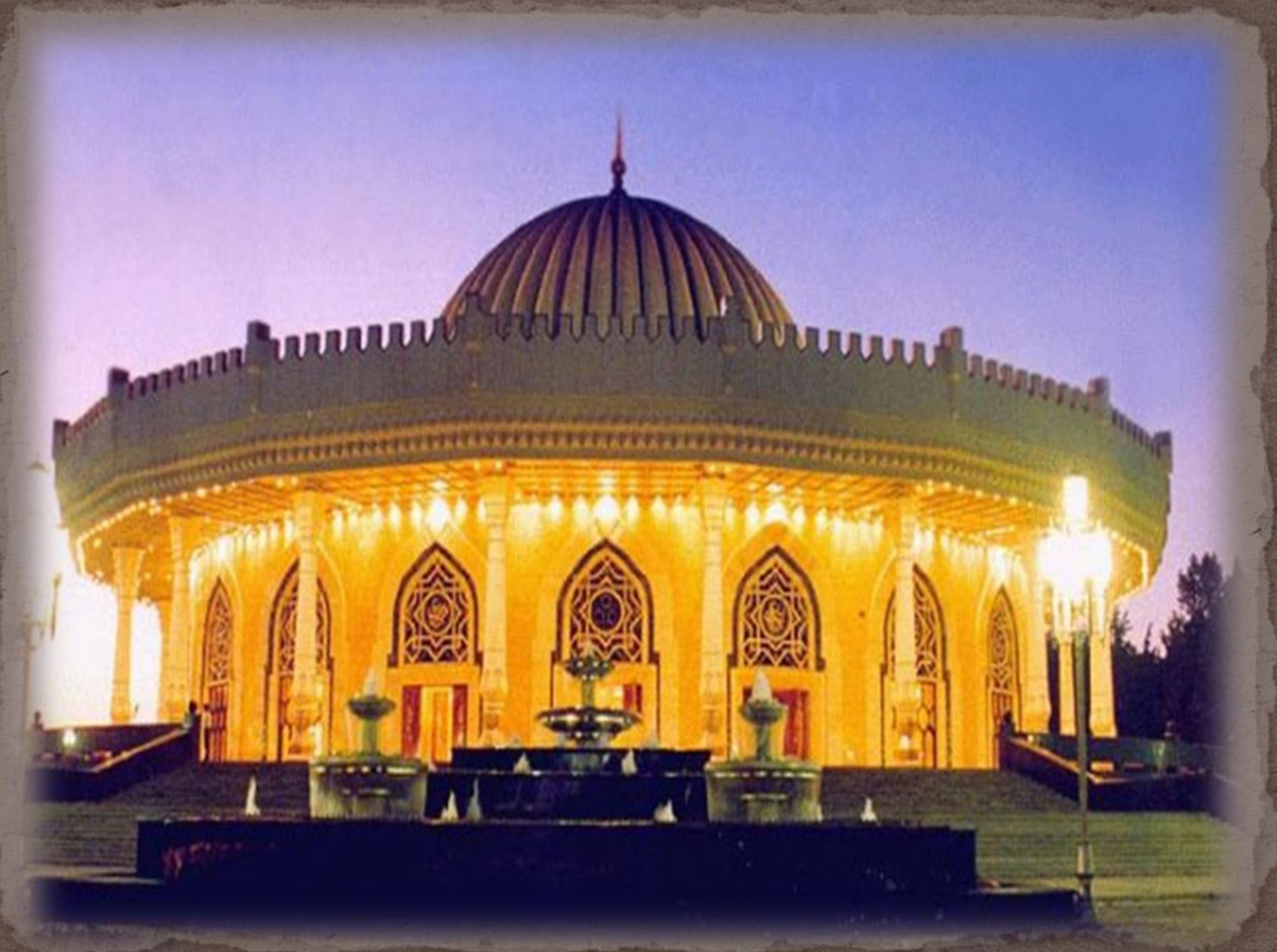

Amir Temur hiyobonining shimoli-g'arbiy qismi Temuriylar tarixi davlat muzeyi qurikishi munosabati bilan yanada mukammalroq tus oldi. Temuriylar tarixi davlat muzeyining yorqin binosi tosh poydevor Ustidan tiklangan bo'lib, qator ustunlar, arkalar va devorlar yordamida ko'kka bo'y cho'zgan, ustidagi lojuvard –feruza rangdagi gumbaz Toshkent markazining to'rttala tarafidan yaqqol ko'rinib turadi.

Temuriylar davlati tarixi muzeyi san'at va arxitektura qorishig'ini O'zbekiston arxitekturasi ,rang tasviri hamda xalq amaliy san'atining uzviy birikib ketishi va qo'shilib ketishini o'zida namoyon etadi.

Temuriylar tarixi davlat muzeyi.

Katta eshik ro’parasida devorning
markaziy
qismidagi 200 m*joy Amir Temurga
bag’ishlangan syujetli naqshu nigor
bilan
to’ldirilgan.Bu miniatyura rangtasviriga
o‘xshatib ishlangan
“Tug’ulish””Yuksalish”,
va” Me’ros “ triptixidir.

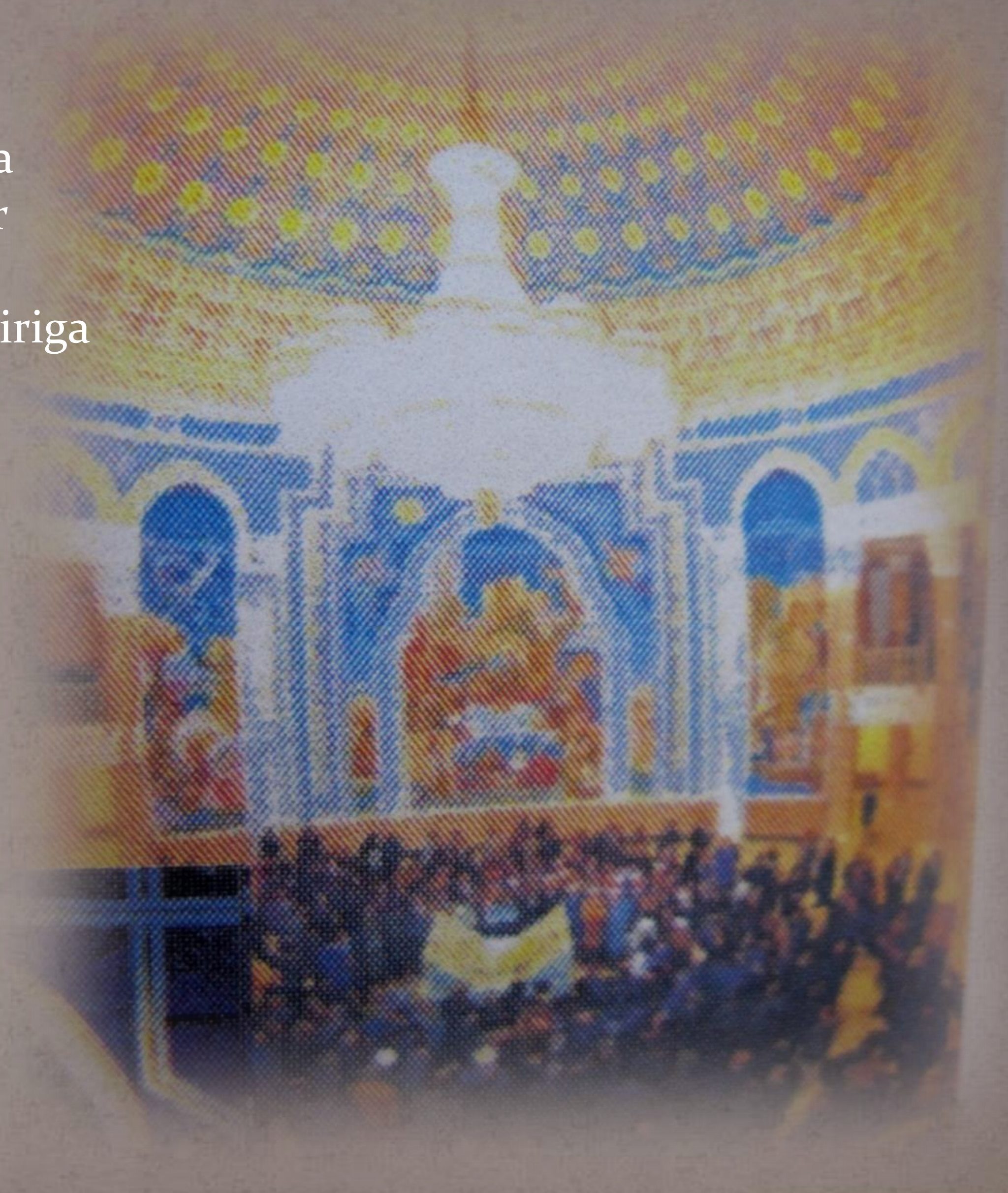

Bo’zsuv anhori yoqasidagi mazkur yashil maydonda “Qatag’on qurbonlari xotirsa “muzeyi qurilishi “Shahidlar xotirasi” yodgorlik majmuining uzviy qismi hisoblanadi.

Muzey arhitekturaviy-badiiy yechimida davlatimiz boslig’ining g’oya va takliflari asos qilib olindi , bu yerda milliy arhitekturani ilg’or an’anaviy usullari va alomatlari : qubba, ayvon, xalq amaliy san’ati namunalaridan ijodiy foydanalingan .

Bino rejada uzunasiga ayvonlari bilan 28x28m o’lchamdagi chorsi shakliga ega , uning eni 4m bo’lib, 28ta o’ymakori ustun va to’rtta dabdabali zina mavjud .Yog’ochdan yasalgan arxitekturaviy yechimida Buxoro, Samarqand, Toshket, Qo’qon , Xorazim arxitektura maktablarining turli badiiy usullari aks ettirilgan.

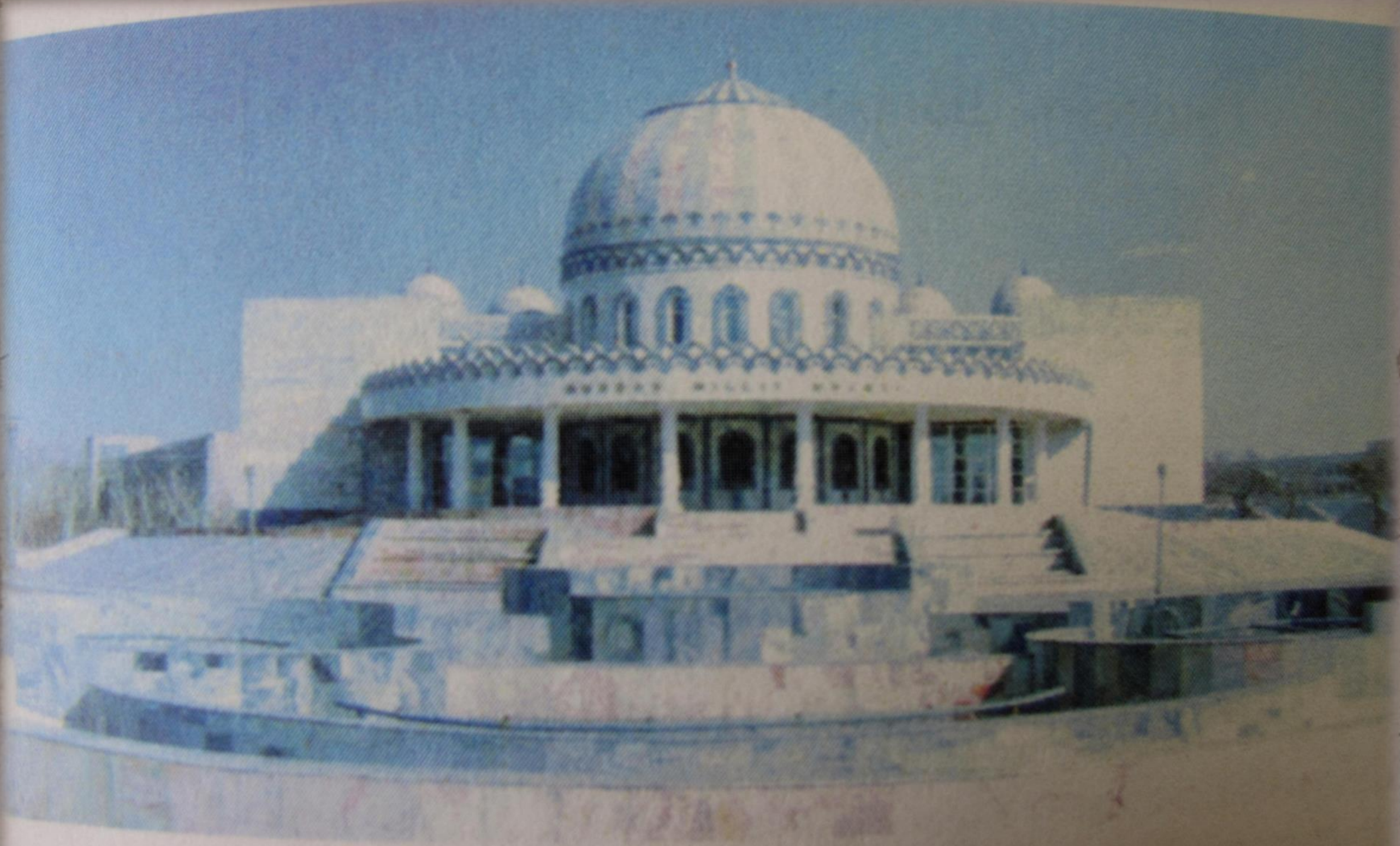

Нукус. Музей им. Бердаха. Общий вид.

Muzeylar ichida Nukus shahridagi Berdaq nomidagi muzey Alohida o'rin tutadi, u Qoraqalpoq adabiyotining asoschisi Berdimurod Berdaqning tavvaludiga 170 yil to'lishi munosabati bilan barpo etilgan.

Muzey binosi A.Do'stnazarov va Ch.Abdirov shohrohlari chorrahasidan sal narida joylashgan va shaharning barcha nuqtalaridan ko'zga yaqqol tashlanib turadi.Qubba va sakkiz ustunli ayvon muvafaqiyatli qo'llangani tufayli arxitekturaviy kompozitsion yechim o'ziga hos va milliy koloritga egaligi bilan ajralib turadi .

Oq va qizg'ish Qoraqalpoq marmari qoplangan devor va boshqa qismlar binoni yanada mustahkam ko'rsatadi

Toshkent markaziy qismi arxitekturasi ta’sviriy san’at saroyi yangi binosi qurilishi bilan to’ldirilgan.Ushbu saroy Buyuk Turon ko’chalari va janub tomondan sayilgoh dam olish zo’nasi kesishgan chorrahada joylashgan. Bino arxitekturasi mazmundor , lo’nda va shaxar markazi qurilishiga bo’ylamasiga tushgan ustunlar va guldor, ustunboshilar jimjimador muqarnaslar unga janubch ko’rinish bergan . Katta eshik , hizmatchi eshik va badiiy salon hamda davriy ko’rgazmalar zaligacha olib kiradigan eshik yo’llari ham ustunboshlar bilan bezatilgan .Devor pardozida granit , marmar bezakli naqishlar ko’kishtob shisha tahtachalardan yasalgan oynavand alyuminiy vitirajlar o’rnatilgan .Ayvondagi ustunlar och kulrang tusdagi marmar palahsalari bilan qoplangan bo;lib ,ularga bezak ishlov berilgan .

АМАЛИЙ САНЪАТ
МУЗЕЙИ